

مقدمه

عوامل چندی وجود دارد که می‌تواند بر اتخاذ روش مدیریت علف‌های هرز تأثیرگذار باشد. یکی از آن کنترل و مبارزه است. عوامل مذکور به مورد مصرف آب و نیز شرایط منطقه‌ای که منابع آبی در آن واقع شده است، بستگی زیادی دارد. در مجموع باید نوع کنترل با سایر عوامل مؤثر هماهنگی خوبی داشته باشد.

روش‌های کنترل

عوامل مؤثر در انتخاب روش کنترل

نوع کنترل

برخی مواقع ریشه‌کشی کامل جمعیت علف‌های هرز مدنظر نیست و ترجیحاً کنترل موضعی علف‌های هرز مدنظر می‌باشد. در کنترل انتخابی باید گونه‌های موردنظر و نیز منطقه تحت کنترل، مورد توجه قرار گیرد (شکل ۱).

شکل ۱- در کنترل انتخابی باید گونه‌های موردنظر و نیز منطقه تحت کنترل، مورد توجه قرار گیرد.

ممکن است کنترل به منظور تسهیل شنا و ماهی‌گیری در منطقه انجام شود. کنترل عمومی معمولاً در مکان‌هایی که امکان بروز خطر سیل وجود دارد و نیز در مواردی که یک گونه غیربومی به منطقه وارد شده

کنترل علف‌های هرز آبی - بخش سوم

PTMP/SK/R&D/A/ Water weeds control/25082022

باشد، انجام می‌شود. گاهی می‌توان با تکرار چند بار کنترل مکانیکی در طول فصل، جمعیت علف‌های هرز را به طور موقت کاهش داد.

مصرف آب

برخی از روش‌های کنترل علف‌های هرز، ممکن است با مصرف آب تطابق نداشته باشد. حساسیت این مسئله زمانی بیشتر می‌شود که در پایین دست منطقه‌ای که ما برای کنترل علف‌های هرز از علف‌کش استفاده کرده‌ایم، آب مورد مصرف شرب قرار می‌گیرد. حد قانونی قابل قبول برای میزان بقایای آفت‌کش که در آب‌های آشامیدنی از طرف Eu تعیین شده است ۰.۰۱ میکروگرم در لیتر، در فاصله‌ای تعریف شده و مشخص بین نقطه محل کاربرد علف‌کش تا نقطه نمونه‌برداری است. این فاصله در سرعت و حجم‌های متفاوت آب متغیر است.

ایمنی و حفاظت انسان و دام

سمیت مستقیم علف‌کش روی کاربر و مصرف‌کنندگان آب، افزایش تیرگی و گل‌آلودی آب که در اثر برهم‌خوردگی رسوبات ایجاد می‌شود و بوی نامطبوع آب که حاصل از فساد گیاهان و نیز پسمان علف‌کش‌هاست، موضوعاتی است که باید به آن توجه شود. ایمنی مزرعه و جانوران باید از لحاظ تأثیر مستقیم علف‌کش و نیز میزان خوش خوراکی گیاهانی که مورد تیمار علف‌کش قرار گرفته‌اند، در برنامه کنترل لحاظ شود.

آبیاری

باید در مورد پیشگیری از آسیب به محصولات مجاور دقت زیادی شود. آبیاری با آب آلوده به علف‌کش، بادبردگی علف‌کش و انتقال آن به محصولات مجاور در زمان کاربرد و پراکنش قطعات علف‌های هرزی چون نی از طریق آب زهکش می‌تواند خسارات زیادی را در محصولات مجاور باعث شود (شکل ۲).

شکل ۲- پراکنش قطعات علف هرزی مانند نی از طریق آب زهکش می‌تواند خسارات زیادی به محصول مجاور وارد کند.

صنعت

بسیاری از فعالیت‌های صنعتی نیاز به آب دارد و ممکن است جریان این آب توسط علف‌های هرز موجود در آبگیر متوقف شده و یا این که حضور برخی از آفت‌کش‌ها کیفیت آب را تحت تأثیر قرار دهند.

فشارهای زیست محیطی

به طور کلی مهم‌ترین و بزرگترین عاملی که لزوم کنترل و پاکسازی آب از علف‌های هرز را ضروری می‌سازد، فشارها و عوامل زیست‌محیطی است. تجزیه قطعات بزرگ قطع شده علف‌های هرز در آب می‌تواند باعث کاهش اکسیژن آب و تأثیر بر جمعیت ماهی‌ها بشود. تعداد جانوران بی‌مهره موجود بر روی یک حجم یک مترمکعبی از علف‌های هرز قطع شده، چیزی حدود یک میلیون است. حال آنکه جمعیت جانوران مهره‌دار که عمدتاً شامل ماهی‌های کوچک می‌شود در حدود ۴۰ عدد در مترمکعب است. در کنترل علف‌های هرز حاشیه آب در فصول لانه‌سازی پرندگان، باید این موضوع مورد توجه و مراقبت قرار گیرد. از جمله مسائلی که به طور غیرمستقیم به وجود می‌آید، رشد و استقرار مجدد گیاهان ریخته شده در حاشیه آب است.

منبع

زند، اسکندری (۱۳۸۸). مدیریت علف‌های هرز (چاپ دوم). مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد.